

VEČERNI LIST

Cene po pošti:

za celo leto . K 50.—

za pol leta . K 25.—

za četrt leta . K 13.—

za 1 mesec . K 4.50

Za Ljubljano mesečno 4.50

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 50

Posamezna številka 30 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vin.

Zakaj mora ljudstvo trpeti pomanjkanje moke.

Briog verižnikov.

Ljubljana, 20. marca. Šef urada proti verižnikom g. policijski svetnik Kerševan je udaril energično po tistih ljudeh, kateri so nam dražili moko in seveda pri tem razkošno živeli in delali ogromne dobičke. Nastopil je hitro in energično, in upamo, da bodo žitni krvoseji in oderuhi prenehali na račun reveža svoje grde navade.

Dne 13. marca t. l. sta se pripeljala v Ljubljano na glavni kolodvor dva vagona: prvi vagon G 14.773 je bil naložen s 15.606 kg pšenice in je bil naslovljen na »Žitni prometni zavod«; toda ta naslov je bil prečrtan in je bil naslov popravljen v Pavel Erzin, Ljubljana; drugi vagon: G. 12.089 je bil naložen s 136 vrečami moke in je bil naslovljen na Jero Robežnik, Vič—Ljubljana. Ker sta bila vagona sumljiva, so organi gosp. svetnika Kerševana poizvedovali in se je ugotovil sledeči dejanski položaj:

Pšenico je kupil Vitko Mejač v Temšvaru od juda Arona Hackerja in sicer po 5 in 5 kron 60 vin. za kilo; prodal jo je nato Pavlu Erzinu po 5 kron 80 vin. oziroma po 6 kron 50 vin. kilo; Erzin jo je pa še tisti dan prodal naprej Ivanu Vrečku po 7 kron 80 vin. kilo; Vrečko je dvignil prozorne listine in nameraval poslati žito v mlin Franca Majdiča v Domžale. Ker pa baje Vreček ni razpolagal z zadostnimi sredstvi, se je dogovoril z dvema trgovcema tako, da je dobil vsak od njih polovico moke; špekulacijo je v tistem trenutku preprečil g. Kerševan in odredil zaplenbo žita.

Drugi vagon naložen z moko je prišel v Ljubljano od Mejača in je bil naslovljen na tvrdo Robežnik — Vič; toda lastnik vagona moke za nje in ga je o tem obvestil šele Mejač, kateri mu je ponudil moko po 15 kron kilo v nakup. Robežniku se je zdelo cena moki pretirana. Mejač jo je nato prodal Erzinu, kateri jo je, kakor pravi, nameraval poslati nekemu trgovcu v Ziri; Erzin je trdil, da se je kupila moka v Banatu po 8 ali 12 kron kilo.

Mejač Vitko, Pavel Erzin in Ivan Vrečnik niso upravičeni trgovci, zlorabljali so naslove žitnega zavoda in firme Robežnik zato, da so prekrivali svoje umazane kupčije. Organi g. Kerševana so tudi to moko zaplenili in izvedli hišne preiskave. Dognalo se je, da je Pavel Erzin dolgo časa trgovač z moko in z žitom pod imenom »Kamigunde Jermanove, katera mu je preprečila obratovanje, četudi ni bil nikdar upravičen trgovec.

Pri Mejaču so našli veliko trgovske korespondence in mnogo prevoznih listov. Dalje se je dognalo, da je dobil Mejač od ravnateljstva drž. železnic v Ljubljani 130.000 K z naročilom, da nakupi žito, moko in druga živila za aprovizacije državnih železnic, kateri denar je porabil Mejač za svoje trgovanje in ni prodal do julija l. l. državnim železnicam nobenega vagona blaga. Najdeni vozni listi pojasnjujejo, da je bilo odposlano v marcu 1919 mnogo vozov moke, žita in drugih živil s podpisom in kot odpošiljatelja ravnateljstvo državnih železnic, Mejač iz Vukovarja na ravnateljstvo drž. železnic v Ljubljano in kot pošiljatelj žitni zavod na ta zavod v Ljubljani, toda železnica ni dobila od teh pošiljatev niti enega vagona, dočim je žitni zavod dobil 1—14 vagonov rži. Iz opisanega je razvidno, da je rabil Mejač zato trgovanje navedeno vsoto 130.000 K, kateri znesek je povrnil dr. železnici šele na civilno tožbo finančne prokurature. Mejač je spraval državno železnico s svojim nekorektnim postopanjem v veliko zadrego, ker je takrat zelo primanjkovalo moke. Za svoje veriženje je izrabljajal naslove državne železnice in žitnega prometnega zavoda in je znatno škodoval posebno žitnemu zavodu, kateri dela z vneto zato, da se olajša beda prebivalstvu in mu v Banatu očitajo, da izvažajo prevelike množine žita in moke v Slovenijo med tem ko se vidi, da so verižniki izrabljali njegovo ime v temne svoje namene. V zadnjem času je Mejač uradnik v »Impexu« in bi imel kot tak dolžnost, da bi bil trgovač edino le za navedeno tvrdo. Zaplenjena vagona pa dokazujeta, da se ni držal svoje dolžnosti, marveč je na svoj račun kar na debelo verižil.

Šef osrednjega urada proti verižništvu, draženju in tihotapstvu za Slovenijo g. policijski svetnik Kerševan je glede na opisani dejanski položaj izrekel sledečo sodbo:

Vitko Mejač se obsodi na 20.000 K globe in 6 mesecev zapora.

Pavel Erzin na 15.000 K globe in 4 mesece zapora.

Ivan Vreček na 15.000 K globe in 3 mesece zapora.

Vse tri pa solidarno na zapad blaga, katero gre v prid ubožnih slojev v Sloveniji.

Vitko Mejač, Pavel Erzin in Iv. Vrečko so se izročili državnemu pravdniku, ker so goljufivim potom izrabljali razne tvrde in urade v svoje verižniške namene.

sko in srednješolska mladina se takoj uvrsti po Aleksandrovi cesti. Godbi in zastave organizacij se zbero pod balkonom hotela »Slon«.

5. Organizacije naj poskrbe, da bo imelo članstvo kolikor mogoče veliko malih zastavic.

6. Vsaka organizacija mora skrbeti za red v svojih vrstah.

Reditelji.

Določeni reditelji se zbero točno ob 9. uri dop. na dvorišču hotela »Slon«, kjer dobe potrebna navodila in znake.

Manifestačni odbor.

URADNIKI SE ODPUŠČAJO.

LDU Belgrad, 19. marca. Povo-dom zahteve finančnega ministra, naj se zmanjša število osebja v vseh ministrstvih, je ministrstvo za prehrano že zmanjšalo število svojega osebja v Belem gradu in v svojih pokrajinskih odsekih. Odpoved velja do 1. aprila.

KOLIKO JE KOLKOVANEGA DENARJA.

LDU Belgrad, 19. marca. »Politika« piše: Po sedanjih podatkih znaša skupna vsota kolkovanega denarja od novembra 1919 do konec januarja 1920. leta 4.610.436.419 K, za Slovenijo 717 milijonov 463.810 K ali 15.56%.

Verižnikom na prste!

Danes poročamo o krivičnem slučaju verižništva, kako je družba treh verižnikov na račun lačnih ljudij bogatela in z moko delala mastne profite. Vsi trije verižniki sede v zaporih. Čaka pa jih še kazen od dež. sodišča radi goljufije. Ta slučaj je posebno zanimiv radi tega, ker je to prvi slučaj, ko so veliki verižniki prišli v roke pravice. Je to slučaj, ki nam jasno razkriva delovanje velikih verižnikov ter nam odkriva tudi skrivnost, zakaj ni kruha, zakaj cene moki tako rastejo.

Nam mora biti na tem, da se preiskave in obsodbe nadaljujejo. Le tako bo mogoče onemogočiti to grdo špekulacijo na škodo ljudstva in države. Uradniki, ki so prevzeli trdo nalogo, zasledovati in ugonabljeti verižnike, brez sodelovanja ljudstva te svoje naloge ne bodo zmogli. Kakor je razvidno iz poročila te verižniške afere, imajo verižniki velike in močne zveze, izrabljajo in zlorabljajo razne urade, firme, naslove, da jim je zelo težko priti blizu. Tu je pomoč od strani občinstva neizogibna.

Bo pa tudi stvar deželne vlade, da boj proti verižništvu še bolj poostri. Predsednik dež. vlade dr. Brejc je izdal v tem oziru že stroga navodila. To je prav. Toda večina poverjenikov še ni imenovana. Zadeva z imenovanjem se vleče ko morskaka, ker belgrajskim krogom se ne mudi. Naše ljudstvo pa občuti to na lastni koži. Upajmo, da bo v nekaj dneh vlada popolna ter da započne z železno metlo čediti povsod. Prva stvar pa bo, z neizprosno strogostjo zasledovati verižnike, da ljudstvu rešimo prehrano in denar.

Danes, ko po celi srednji Evropi zopet poka, je treba izredno trdih živcev in močne volje, da se napravi red. Če tega ne zmore osrednja vlada v Belem gradu, mora to izvesti domača vlada v Ljubljani.

Ljudstvo ne sme biti več prepuščeno pijavkam, ki izrabljajo svoje zveze, bogate in delajo dobičke.

Ostre obsodbe zoper verižnike zadnjih dni pozdravljamo. Želimo nadaljevanja še v večji meri!

Položaj v Nemčiji.

Ustavna vlada s predsednikom Ebertom je dospela v Berlin. Proti Kappu, Lüttwitu, admiralu Trothu in drugim takim ljudem, ki so bili vdeleženi na prevratu, so izdali zaporni ukaz.

Prevratniki so bili v svojih proglaših predvsem naglašali, da hoče ustavna vlada zavleči volitve in podaljšati življenje začasnemu narodnemu predstavništvu, ki je že dovršilo svojo nalogo. Sedaj se je med ustavno vlado in desničarskimi strankami sklenil sporazum na tem-le temelju: 1. volitve v državni zbor se vrše najkasneje meseca junija. 2. Državnega predsednika izvoli ljudstvo ustavnim potom. 3. Vlada se takoj preosnuje. Kakor poročajo, odstopita ministrski predsednik Bauer in brambni minister Noske.

Sloga vseh, ki hočejo red in ustavno življenje v Nemčiji, je v tem trenutku nujno potrebna. Kajti kakor kaže razvoj stvari, se radikalne struje še niso odrekle nadi, da pridejo topot končnoveljavno na površje ter napejajo vse sile, da zanele novo revolucijo. Vrše se nadaljni krvavi spopadi z državno brambo. Tako je v Kottbusu nastopila delavska rdeča garda; vladne čete so razbile tudi artiljerijo. Delavci so imeli mrtvih 50 do 60 mož, vladne čete 2 mrtva in 4 ranjene. V Schmalkaldenu se je sestavil delavski akcijski odbor in se polastil oblasti. V Langensalzu ropal in se vrše krvav boj. Kri teče tudi v Lipskem; bavarski kolodvor je v rokah delavcev. Podobna poročila prihajajo iz vseh večjih krajev zapadne Nemčije, kjer imajo prevratni življenjski vsej priliki premoč.

V naslednjem najnovejša nadaljna poročila:

POVSOD KRVAVI BOJI.

LDU Monakovo, 18. marca. (DunKU. — Ob 11. uri dopoldne.) V mestu vlada zopet normalno življenje. Delo se je skoro v vseh obratih zopet pričelo. Iz drugih delov Bavarske prihajajo različne vesti. V Augsburgu, Würzburgu in v Bambergu vlada mir. V Nürnbergu se je sestavil pod vodstvom neodvisnih in komunistov zbor. Napadli so glavno pošto in kolodvor. Državna bramba, ki je prihitela iz Erlangena, je rabila orožje. 28 oseb je bilo mrtvih, 60 pa ranjenih. Iz Hofa, Augsburga, Schweinfurta in drugih manjših mest prihajajo vesti o nemirih.

LDU Dresden, 18. marca. (DunKU. — Ob 11. uri dopoldne.) V Leipzigu je prišlo do ljutih bojev, ki so trajali pozno v noč. Vsled posredovanja ministra Schwarzarja se je sklenilo premirje. Splošna stavka se je končala. V bojih je bilo ubitih 120 oseb. V Chemnitzu je mir.

LDU Berlin, 18. marca. (Wolffov urad.) Večja množica je danes dopoldne napadla mestno hišo Schoeneberga, kjer se nahaja centrala brambe prebivalstva. Ojačenja, ki so prišla na pomoč, so rabila orožje, pri čemer sta bili dve osebi težko ranjeni.

LDU Dunaj, 19. marca. (ČTU) Kakor poročajo dunajski listi, je Noske včeraj dopel iz Stuttgarta v Berlin in podal svojo ostavko, vsled česar se je položaj znatno izboljšal, ker je komisija strokovnih organizacij stavila pogoj, da se konča splošna stavka. Vsled odstopa Kappa, je po berlinskih poročilih dosegla nevarnost komunističnega puča svoj vrhunec. Večji del Saksonske, Turingije in Westfalske je v rokah vlade svetov. Čete vlade svetov so razorožile državno brambo. Prišlo je do ljutih bojev. Več sto oseb je bilo ubitih. V več mestih so se sestavile rdeče armade. Trajalo bo več tednov, ako ne mesecev, dokler se ne bodo odstranile vlade svetov in dokler se Nemčija ne bo povrnila do ustavnih razmer.

LDU Nauen, 18. marca. (DunKU. — Brezlično.) »World« javlja iz Berlina, da so delavci skoraj vseh mest Westfalske premagali državno brambo.

LDU Berlin, 18. marca. (DunKU.) Zastopnik Wolffovega urada poroča: Ko je mornariška brigada Erhardtova korakala s črnobelimi zastavami od Wilhelmstrasse proti Döberitzu, ji je začela zbrana množica pretiti in vzklikati proti nji. Več strelcev je bilo oddanih. Dve osebi sta bili težko ranjeni. Ko so čete korakale proti Brandenburgertoru, jih je množica zbrana napadla. Strojnica, ki je stala pred Brandenburgertoru, je oddala salvo. Mnogo oseb je bilo težko ranjenih.

LDU Berlin, 19. marca. (DunKU.) Vsled sklepa, da se prične splošna stavka, so železniški nameščenci zopet prenehali z delom. Uradniki poslujejo. Vsled tega so bili na več postajah napadeni. Iz Berlina so poslali v ogrožene kraje oklopne vlake.

LDU Braunschweig, 19. marca. (DunKU. — Wolff.) Vodstvo stavke je sklenilo konec stavke.

LDU Stuttgart, 19. marca. (DunKU.) Ministrstvo državne brambe je poslalo nastopno poročilo o splošnem položaju: Vladne čete imajo sedaj Berlin trdno v svojih rokah. Severne dele Berlina so zasedle oborožene množice delavcev. V severnem in vzhodnem delu države je položaj neizpremenjen. V Turingiji se je položaj znatno omilil. V ruhrskem okrožju je položaj neizpremenjen, število rdečih čet je narastlo. Sodijo, da jih je že okoli 40.000 mož, ki so oboroženi s strojnimi, avtomobilni in topovi. Tudi v Nürnbergu je položaj jasnejši, zlasti, kar se tiče vojaštva. V kolikor se more sedaj soditi, se priznavata dve tretjini čet državne brambe k ustavni vladi.

LDU Leipzig, 19. marca. (DunKU.) Wolffov urad poroča: Pri pogajanjih, ki so se jih udeležili delavci in vojaške oblasti, so sklenili, da se odredi vse potrebno, da se vzpostavi v Leipzigu mir in red. Ker pa delavstvo ni sprejelo pogoja, po katerem bi se moralo delavstvo razorožiti, so se o polnoči zopet začeli boji. Nato je mestni poveljnik izjavil, da dogovor več ne velja, in je dal povelje, naj vkoraka v mesto 19. brigada. Hkrati je podaljšal poostreno obsešno stanje. Vojaško letalo, ki je priplo

Jugoslovanska Matica.

Manifestacija ob ustanovitvi Jugoslovanske Matice.

Ob 10. uri dopoldne se vrši veliko manifestacijsko zborovanje na prstoku pred hotelom »Slon«. Govore zastopniki strank in organizacij.

Sprevod po mestu. Po shodu se razvrsti obhod po mestu, in sicer po Aleksandrovi, Bleiweitz, Sv. Rimski, Emonski in Cozjovi cesti, po Starem trgu, Mestnem trgu, Stritarjevi ulici, Marijinem trgu, Prešernovi ulici pred pošto, kjer je razhod.

Kaj morejo vedeti udeleženci spreveda?

1. Organizacije se zbirajo najkasneje ob pol 10. dopoldne na določenih zbirališčih.
2. Vsaka organizacija ima v sprevedu svoj napis. V to svrhu pošlje enega izmed članov na magistrat po napis, kjer ga dobi ob 9. uri zjutraj.
3. Iz zbirališč prikorakajo organizacije v vrstah še pred 10. uro na manifestacijski prostor pred »Slona«.
4. Po navodilih rediteljev se razvrstijo organizacije pred »Slonom« tako, kot bodo korakale v sprevedu. Le ljud-

nad mesto, je metalo bombe. Drugo letalo, ki je metalo posebne proglase, so delavci sestrelili.

LDU Berlin, 18. marca. (DunKU.) Popoldne je prišlo pri Kottbuskih vratih, kjer so bili že včeraj boji, do zopetnega ljutega spopada, pri katerem je množica vrgla enega častnika in več vojakov v vodo. Pozvana ojačenja so z avtomobila s strojnimi streljali na množico. Mrtvih je 15, ranjenih pa okoli 20.

LDU Kiel, 18. marca. (DunKU, Wolff.) Med oboroženimi delavci in četami državne brambe so bili luti boji. Izgube na obeh straneh so znatne. Varstvena policija se bojuje na strani delavcev, ki so dobili v roke že več zalog z orožjem in strelivom.

LDU Kiel, 18. marca. Ob sedemnajstih. (DunKU, Wolff.) Novi mestni poveljnik in prideleni mu ljudski svet sta izdala popoldne povelje, naj se streljanje na obeh straneh takoj ustavi. Vrše se pogajanja med državnimi četami in oboroženimi delavci.

LDU Draždane, 19. marca. (DunKU. — Wolff.) Vlada je sklenila, proglasiti izjemno stanje nad ozemljem okrajnega glavarstva Lipskega.

LDU Kottbus, 19. marca. (DunKU. — Wolff.) Nadaljujejo se spopadi med vojaštvom in tolpami, ki se potikajo po okolici. Krvave izgube tolpe so velike.

LDU Stuttgart, 19. marca. (DunKU.) V ruhrskem okrožju je največ velikih mest v rokah delavstva. Na mnogih krajih so ustanovili rdeče garde in sovjetsko diktaturo. Prišlo je do več bojev.

LDU Halle, 19. marca. (DunKU.) Splošna stavka se nadaljuje. Včeraj so odposlali oklopni vlak in napadalne čete državne brambe proti Mislebnu, kjer so se zbrale velike tolpe. Po živahnem boju je državna bramba zasedla ondodni kolodvor. Prodiranje se nadaljuje. Tudi pri Merseburgu se bojujejo čete z vstaši.

GROZOVITOSTI.

LDU Berlin, 19. marca. (DunKU. — Wolff.) »Moabiter Woche« javlja: Včeraj pozno popoldne so 12 mož in častnikov tiertgartenske stotnije na Cesarja Viljema trgu v Schönebergu pobili in poklali z noži, bodali in gumastimi palicami. To dvanajstoročje naj bi po oddaji orožja varnostna policija odvedla v tovrnih avtomobilih, ko se ji je zagotovila varna vožnja. Množica jih je pobila na avtomobilu; v boju, ki se je potem razvil med varnostnimi uradniki in tolpo, so zmagali uradniki.

POGAJANJA MED VLADO IN DELAVSTVOM.

LDU Berlin, 19. marca. (DunKU.) Ves dan so bila v državnem ministrstvu pogajanja s strokovnimi organizacijami pod vodstvom Legiensa. Pogajanja trajajo dalje. Strokovne organizacije zahtevajo oborožitev delavstva in sodelovanje svojih delegatov v državnem kabinetu. Ako se te zahteve sprejmejo, so strokovne organizacije pripravljene v ponedeljek zopet pričeti z delom. Delavstvo zahteva najstrožjo kazen za Kappa in tovariše, nadalje demisijo Schifferja, ker ni bil, kakor trdi delavstvo, upravičen, pogajati se v imenu državne vlade in ker je s temi pogajanjmi dal priliko, da sta se Kapp in Lüttwitz izognila kazni.

LDU Berlin, 19. marca. (DunKU.) Ob sedemnajstih so Unter den Linden zopet pričeli streljati.

Politične novice.

+ **Tajna seja v narodnem predstavništvu.** Dne 18. t. m. dopoldne je bila tajna konferenca narodnega predstavništva, ki se je začela nekoliko po 10. uri dopoldne in je trajala do pol 13. Predmet posvetovanju je bil naš zunanji položaj. Namestnik ministrstva za zunanje stvari dr. Miroslav Spalajkovič je poročal o zunanjem položaju s posebnim ozirom na jadransko vprašanje, na kar se je vnela živahna debata.

+ **Deželna vlada in belgrajski uradi.** Skoro 14 dni je že od tega, kar je regent podpisal imenovanje večine ljubljanskih poverjenikov. In vključ temu sta do včeraj prejela imenovanje le še 2 poverjenika: dr. Gosar za soc. skrb in Fon za pravosodje. Danes je prejel imenovanje še prof. Remec kot poverjenik za notranje zadeve. Tako bi bila vsaj polovica deželne vlade skupaj, da more sklepati in po postavah vladati. V dneh najtežje prehranjevalne krize je moral predsednik dr. Breje sam odločevati in ukrepati brez sodelovanja ostalih poverjenikov. Deleovanje belgrajskih uradov v tem oziru je nerazumljivo.

+ **Nove zmage hrvatske ljudske stranke.** V Rasinji je dobila H. L. S. vseh 18 občinskih mandatov. Druge stranke sploh niso nastopile. — V Vidovcu je dobila Ljudska stranka od osemnajstih 10 mandatov; demokrati so kljub najhujšim spletkam ostali v manjšini z 8 mandati.

+ **Lista ljudske stranke za občinske volitve v Zagrebu** je verna slika njenega programa: krščanskega demokratizma. Poleg delavcev in obrtnikov

najdemo na listi odvetnika in profesorja; duhovniki so med kandidati menda trije, vsi na mestu, kjer ni več misliti na uspeh. Razen tega je HPS izmed vseh desetih list edina, ki je postavila tudi dve ženski kandidatinji: eno učiteljico in eno obrtnico.

+ **Proti komunistom v Zagrebu.** »Nar. Politika« prinaša dopis kmetov iz zagrebške okolice, v katerem pozivajo delavce in obrtnike v mestu, naj se jim ob občinskih volitvah pridružejo in glasujejo proti komunistom. Poziv veli med drugim: »Delavci in obrtniki v Zagrebu! Mi kmetje želimo z Vami živeti v slogi. S komunisti ne moremo iti skupaj, ker bi oni hoteli iz nas napraviti drž. tlačane in bi nad našim premoženjem vodili nadzorstvo njihovi komisariji, kakor ga sedaj vodijo finančarji nad tistimi, ki sade tobak. Mi nočemo, da bi nam kdorkoli jemal našo lastnino, pa naj bi bila to tudi sama država. Zato vas pozivamo kot svoje brate, da se ne daste zapeljati od tistih, ki so vaša in naša nesreča.«

+ **Proti veleizdajalcem.** Na zahtevo jugoslovanskega poslanika na Dunaju so izvršili hišne preiskave v graških stanovanjih dr. Franka, bivšega policijskega uradnika v Zagrebu Klobučariča, polkovnika Žužiča in drugih jugoslovanskih veleizdajalcev. V tem si pa drznejšo frankovci v Zagrebu nastopiti javno z lastno listo za občinske volitve in s programom, v katerem zanikavajo obstoj jugoslovanske države! Po pravici piše »Narodna Politika«, da je to le preveč svobode in da mora človek stisniti zobe, da ne pljune na frankovski letak, mimo katerega ga vodi pot.

Dnevne novice.

— **Gg. zastopniki za razdeljevanje ameriških daril** nam javljajo sledeče: Iz Trsta je dospelo vseh 27 vagonov, napolnjenih z ameriški darili. Razdeljevanje se je počelo zadnji ponedeljek in se bo nadaljevalo nepretrgoma, dokler ne dobi vsak naslovljenec svojega zaboja. Ljubljana in okolica pride najprej na vrsto. Vsak dan se izloži po dva vagona in kakor hitro pridejo zaboji v skladišče se obveste ljudje, da pridejo ponje, kar se vrši vsak dan sproti. To velja namreč samo za Ljubljano in bližnjo okolico. Torej naj vsakdo potrpi doma, da dobi obvestilo od gg. zastopnikov, in potem šele naj pride po zaboj. Takoj, ko se izlože vsi vagoni, se prejemnikom zabojev, ki stanujejo v bolj oddaljenih krajih, se bodo dostavili zaboji do najbližje železniške postaje brezplačno, ter bo dobil vsakdo obvestilo, kam in kedar naj pride po zaboj. Ljudje so naprošeni, da naj nikar ne hodijo po nepotrebnem v Ljubljano, dokler ne dobe obvestila. Vsa ta dobrodelna pošiljatev je bila oproščena carine. Gg. zastopniki razumejo ljudstvo in vedo, da vsakdo težko čaka, da dobi zaboj. Toda vse naenkrat je nemogoče oddati. Nikakor ne sodite po krivem, da spremljevalci zabojev nalašč zadržujejo razdelitev, ker sami tudi že težko čakajo, da pridejo zopet in čimprej v »blaženo« deželo dolarjev.

— **Umrl** je 18. t. m. v Trbovljah Franjo Kadunc, star 20 let. Pogreb bo danes popoldne ob 4 uri. Pokojnik je bil član naše organizacije in član Orla. N. p. v m.!

— **Požar na Debečih.** Dne 11. marca t. l. okoli 21. ure ponoči je uničil požar na Debečih pri Zatičini nekemu kmetu hišo z vsemi gospodarskimi poslopji. Zgorelo je 7 glav živine, vsi prešiči in vse blago. Škoda znaša 49.710 kron. Požar je zanečtila zločinska roka.

— **Zakaj se ne sprejemajo bankovci?** Dobili smo pritožbo: V nedeljo zjutraj sem se odpeljal iz Ljubljane v Trbovlje. Vozni listek do Trbovelj sem plačal v Ljubljani s stokronskim bankovcem. Dobil sem nazaj štiri 20 kronske bankovce. Ko na povratku v Trbovljah hočem z 20 kronskega bankovcem kupiti vozni listek za Ljubljano, uradnik denarja ni hotel sprejeti. Moral sem brez listka v vlak in plačati kazen. — Tako postopanje je gotovo nepravilno. Dokler južna železnica izdaja sama stare bankovce, jih mora tudi sprejemati. Naj se naredi red, da se bodo ljudje, ki niso vsi verizniki, trpeli škode.

— **»Vsi orožniki ste tatovi,«** je rekel 12. januarja t. l. Jožef Tonic iz Loza orožnikom, kateri so ga prišli vprašati, kje ima dva vola, katera je kupil na dražbi in je še pristavil: »Bojim se, da bi koga nalašč nagovorili, da bi ukradel vola, katerega bi vi zaplenili, da bi ga potem na javni dražbi prodali. To je roparstvo, kar delate.« — Nadsvetnik Vedernjak naznani Tonicu sodbo, da je obsojen na 14 dni strogega zapora s pristavkom: »V bodoče pa svoj jezik bolj brzdate.«

— **Nasilen tat.** Košir Jurij in Peter Oman sta ukradla na Jesenicah 62 desk. Ko sta jih peljala ponoči od 1. do 2. ure po Jesenicah, sta ju ustavila dva nočna

čuvarja, katera so tatovi prepodili; enega je ranil Košir z nožem. Koširju, kateri je prošil službe pri orožnikih, kakor konstatira prvomestnik deželne sodnije v Ljubljani g. nadsvetnik Vedernjak, pravi gosp. prvomestnik: Vi bi pa bili res »fajn« orožnik, ker »dile« kradete. — Sodišče je prisodilo Koširju 5 in Omanu 1 mesec težke ječe.

— **Potrjeni razsodbi I. inštanice.** V II. inštanici so potrdili sledeči sodbi centralnega verižniškega urada: Vinko Flerin iz Ihana je dobil 1000 kron in 1 teden zapora, ker je brez dovoljenja nakupoval tele in ker je 30. januarja t. l. peljal 4 tele brez opremne izkaznice. — 3 dni zapora je dobil Rudolf Lorber, ker je prodal 30. januarja t. l. štruco belega kruha, ki je tehtala 20 dkg, za 2 kroni.

— **Tatvina na postaji Laze.** Ker so ukradli na postaji Laze 4 vreče sladkorja (vrednost 2400 K) in 7 vreč pšenice (vrednost 700 K) je obsodil kazenski senat ljubljanske dež. sodnije Ant. Drogarja, Josipa Zajca in Janeza Zupanca v 6 mesecev, Franca Mihevčiča na 2 meseca težke ječe.

— **Komat** je ukradel Feliks Zmrzel v noči od 22. na 23. febr. Franu Slanu v Litiji. Zmrzlu je prisodil kazenski senat ljubljanske dež. sodnije 6 mesecev težke ječe.

— **Valute** na zagrebški borzi dne 19. marca: dolarji (100) 18.500 K; avstrijske krone (100) 65 K; levi žigosani (100) 215 K; carski rublji (100) 265 K; češkoslovaške krone (100) 195 K; nemške marke (100) 240 K; rumunski leji 310 K; švicarski franki (100) 3300 K.

— **Nova centralna dijaška menza v Zagrebu je dovršena.** Prezidava in uredba je stala do pol milijona kron. Obednica je dolga 34 m in 12 m široka; v njej more istočasno obedovati nad 1000 oseb. Kuhinja je najmodernejše urejena. Vsi prostori so svetli in zračni. Menza se otvori koncem tek. meseca.

UBOJ V BABNI GORICI PRED LJUBLJANSKIM SODIŠČEM.

Ludvik Jarc, Matevž Jarc in Jernej Modic vsi iz Črne vasi, se zagovarjajo pred kazenskim senatom ljubljanskega deželnega sodišča. Obtožnica jim očita, da so zadali Alojziju Vokalu 15. februarja l. l. težke telesne poškodbe. Morostarski fantje so 15. februarja pili v gostilni Helene Babškar v Babni gorici; plesali so, koncem konca so se pa sprli. Gostilničarka jih je spodila iz gostilne, zunaj so se 5 minut pretepali, v tepežu je obležal Alojzij Vokal mrtev na tleh. Pri razpravi, katero vodi nadsvetnik Vedernjak, je obtoženi Ludvik Jarc povedal, da sta ga Alojzij Vokal in njegov brat Anton podrla na tla, ko je vstal je pograbil poleno in udrihal po Vokalu. Ne vé, če so tudi drugi in kdo tolkli Vokala. Matevž Jarc in Jernej Modic zanikavata, da bi zadala rajniku telesne poškodbe. Državni pravdnik dr. Modic pravi, da je zadobil rajni Vokal pet udarcev na glavo, o katerih se ne vé, kdo mu jih je zadal. Zahteva, naj se obtoženci kaznujejo radi težke telesne poškodbe. Zagovornik obtožencev dr. Švigelj pravi, da je šlo za silobran. Prvomestnik nadsvetnik Vedernjak razglasi sodbo: Ljudevik Jarc je kriv težke telesne poškodbe in se obsodi v deset mesecev težke ječe. Ostala dva obtoženca se oprostita.

Ljubljanske novice.

lj **Seja odbora V. L. S. za šolski okraj** se vrši v ponedeljek ob pol 8. uri v Jugoslovanski tiskarni, III. nadstr. Vabljeni so vsi odborniki in zaupniki. Ker je seja važna, prosim točne udeležbe. — Predsednik.

lj **V frančiškanskem samostanu je umrl** 19. marca ob 11. uri ponoči p. Odorik Kreiner. Pogreb 21. marca ob 5. uri popoldne. Naj v miru počiva!

lj **Dramatična šola** na Ljudskem odru se vrši v ponedeljek ob osmi uri zvečer. Vdeležje naj se jo vsi gojenci in naj prinesejo legitimacije s seboj. Kdor se je ne more vdeležiti, naj se opraviči. Ta dan naj se zglašuje v pisarni od 6. do 8. ure tudi vsi člani Ljudskega odra. Stvar je nujna! — Vodstvo.

lj **Orel »Ljubljana«** priredi v ponedeljek ob pol 9. uri predavanje v Rokodelskem domu, po predavanju fanovski večer. Predava brat Dore Mašič. Vabljeni so vsi prijatelji organizacije, posebno gosp. pomočniki. Bog živi. — Odbor.

lj **Dijaški Orel** v Ljubljani priredi jutri v nedeljo, dne 21. marca l. javen nastop v Ljudskem domu. Vabimo vse naše prijatelje, da se gotovo udeležite tega večera. (k)

lj **Udeležite se manifestacijskega zborovanja in spreveda »Jugoslovanske Maticice«** v narodnih nošah! Naše krasne narodne noše zamorejo dati prireditvi s svojo lepoto in pestrostjo pravi slavnostni in čisto narodni značaj, ki tako silno upliva na udeležence in občinstvo ter pokaže tujcem smisel

našega naroda za lepoto. Zato čim več narodnih noš! — Pripravljali odbor »Jugoslovanske Maticice«.

Društvo zasebnega uradništva Slovenije vabi vse člane in članice, da se manifestacijskega shoda »Jugoslovanske maticice« polnoštevilno udeležijo. Zbirališče je na dvorišču Gosposvetska cesta 12 ob 9. uri.

lj **Poštni uslužbencem!** Zveza poštne organizacije pozivlja vse tovariše in tovarišice, da se polnoštevilno udeležijo v nedeljo 21. t. m. manifestacijskega shoda in obhoda Jugoslovanske Maticice. Od kompetentne strani se nam je naznanilo, da se bode po možnosti dalo priliko udeležiti tudi onim tovarišem in tovarišicam, kateri bi bili isti dan zaposleni. Zbirališče ob 9. na dvorišču glavne pošte, od koder odkorakamo korporativno na Vodnikov trg, kjer se pridružitmo društvu drž. nameščencev. — Predsedstvo.

lj **Smrtna nesreča 5 letne deklice.** Včeraj okrog pol 12. dopoldne je v mestnem logu utonilo 5 letno dekletce. Šla je z materjo na sprehod ter šla na birat cvetke. Ko sta odhajali dalje, je dekletce pozabilo pelerino in hitelo nazaj po njo. Pri tem je prišlo k bregu Malega grabna, breg se je udril in dekletce je padlo v vodo. Ko mati udeleškoči za njo v vodo, a se do pasu udeleškoči v blato, da ni mogla pomagati predmetu, ki ga je voda pogoltnila pred materinimi očmi. Na obupno klicanje matere so prihiteli ljudje, ki so rešili materino smrtne nevarnosti ter so tudi truplo deklice spravili na suho. Vključno vsem poskusom, utopljene deklice niso več mogli oživiti.

lj **Tatvina v križevniški cerkvi.** V križevniški cerkvi je bil med 14. in 16. ure ukraden z levega stranskega oltarja koren suknen 2 in pol metra dolg in 1 m širok prt z vštiti rdečimi cveticami in s frazami ob straneh.

lj **Zaplemba tobaka.** Detektiv l. oddelka so zaplenili na dolenskem kolodvoru Alojziju Verderberju 150 in Jakobu Škrjancu 140 zavitekov tobaka. Obadva sta iz kočevskega okraja.

lj **Vlom.** Na dvorišču hotela Union so vlomili neznanici tovorni avtomobil in odnesli dva plašča in tri zračne cevi v vrednosti 6000 lir.

Razne novice.

r **Stenografski rekord.** »Times« poročajo o svetovnem rekordu v stenografiji, ki ga je dosegel Anglež Nathan Behrin, Pitmanovim sistemom. Pri javni tekmi je napisal Behrin 322 besed v minuti. V zgodovini stenografije je tu prvič mogoče znamenjati preokroženje števila 300.

r **Po petnajstih letih zopet izpregovorila.** Iz Kasela poročajo listom: Žena nekoga rokodelca je onemela ko sedemletna deklica, ko je imela škrlatico. Vključno napaki — bila je sicer zdrava in zala — je našla ljubimca ter se omožila. Ob porodu prvega deteta, hčerke, je zopet začela govoriti. Zanimljivo je, da je način njenega izgovaranja otroški in tudi njen glas je otroškemu podoben.

Aprovizacija.

a **Telečje meso.** »Vnovčevalnica za živino in mast« v Ljubljani bo prodajala v nedeljo, t. j. 21. t. m. ter v ponedeljek, 22. t. m. na prosti stojnici telečje meso. Kilogram sprednjega telečjega mesa velja 18 K ter kilogram zadnjega 19 K. Vsaki stranki se bo izročilo največ 3 kg mesa.

a **Splošna gospodarska zadruga za Steno** venijo v Ljubljani. V ponedeljek 22. t. m. se začne deliti svojim članom sledeče: meso, ka, med, rozine, cvebe, slive in suho domače prekajeno meso. Moke dobi vsaka oseba 4 kg. Stranke, katere imajo izkaznico za cenejšo prehrano, dobe 3 kg moke po osebo po nižani ceni in 1 kg po normalni ceni. Posodo za med je prinesiti seboj. Delovni red je sledeči: V ponedeljek, 22. marca: št. 1—150, v torek, 23. marca: št. 301—450, do 300, v sredo, 24. marca: št. 451—600, v petek, 26. marca: št. 451—603, v soboto, 27. marca: št. 701—802 in 900 do 950, v torek, 29. marca: št. 951—1100, v sredo, 30. marca: št. 1101—1250, v sredo, 31. marca: št. 1251 do konca. Ostali članje mudniki samo še v četrtek, 1. aprila. Prodajna se, da se stranke drže natanko predpisane reda.

Narodno gledišče.

Opera:
20 sobota, »Ksenija« — Pagliaccio
Abonement A.

Drama:
20. marca, sobota »Vrag«. Abon. E.
21. marca, nedelja popoldne »Benevolenti« (Danilo). Izv. abon.
21. marca, nedelja zvečer »Vrag«. Abon.

Izdajatelji konzorcij »Večernega lista«.
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.
Odgovorni urednik Jože Rutar.